

Kartlegging av lærere uten formelle kvalifikasjoner

6 prosent av personene som underviser i grunnskolen og videregående skole mangler formell kvalifisering som lærere.

RAPPORT | SIST ENDRET: 20.12.2016

Tittel:

Kartlegging av lærere uten formelle kvalifikasjoner

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NIFU \(PDF\)](#)

Forfatter:

Jørgen Sjaastad, Tone Cecilie Carlsten, Sabine Wollscheid, Rune Borgan Reiling og Roger André Federici

ISBN:

978-82-327-0242-8 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU

År:

2016

Dette viser en rapport fra NIFU som har kartlagt gruppen av ukvalifiserte lærere i norsk skole i perioden 2015-2016. Forskerne har kartlagt deres erfaringer fra læreryrket og vurderinger knyttet til det å ta en lærerutdanning og bli værende i læreryrket.

Av de omtrent 62 000 personene med hovedstilling i undervisning i grunnskolen og de 24 000 personene i videregående skole, er det en andel som ikke har formell kvalifisering som lærere. I grunnskolen gjelder dette omtrent 6 prosent (3 700 personer) og i videregående et sted mellom 5 og 6 prosent (1 300 personer).

Ukvalifiserte lærere er en sammensatt gruppe, men noen kjennetegn går igjen. For det første er målgruppen i gjennomsnitt vesentlig yngre enn sine kvalifiserte kollegaer, særlig i grunnskolen. De har oftere også mindre stillinger og betydelig lavere gjennomsnittlig månedslønn.

Ukvalifiserte lærerne mener de har et begrenset behov for en pedagogisk utdanning

Begrunnelsene for hvorfor de jobber som ukvalifiserte lærere og ikke har fullført en pedagogisk utdanning først, er svært ulike. Likevel er det to begrunnelser som går igjen.

For det første gir de uttrykk for et begrenset behov for en pedagogisk utdanning når det gjelder selve undervisningsoppgavene. De opplever å være «gode nok» i klasserommet og at de lykkes som lærere.

Den andre begrunnelsen, som gikk igjen blant en svært stor andel av de ukvalifiserte lærerne i grunnskolen som var etablert med familie, fast bosted og huslån, var at de ikke opplever å ha praktisk eller økonomisk mulighet til å gjennomføre et så langt utdanningsløp som lærerutdanningen er.

Fleksible tiltak kan motivere ukvalifiserte lærere til å begynne på en lærerutdanning og satse på læreryrket

Motivasjonen for læreryrket øker med tro på at de kan mestre arbeidsoppgavene. Dette opplever de fleste av informantene i materialet. Tilbakemeldinger og oppmuntring fra ledelsen er et savn og kan være en potensiell kilde til økt motivasjon. I tillegg sier flere at de mangler innsikt og opplæring knyttet til administrative forhold, formelle rettigheter, plikter m.m. og at dette er aspekter ved arbeidet som det tar unødvendig mye tid å finne ut av. Dette bidrar til å redusere opplevelsen av å lykkes som lærer.